Leidėjai šaukiasi valstybės pagalbos

Užsitęsusi krizė leidybos srityje verčia leidėjus šauktis valstybės institucijų pagalbos atnaujinant Nacionalinę skaitymo skatinimo programą ir priemones leidykloms gelbėti. Baiminantis artėjančios lietuviškos knygos spaudos mirties, pastebima, kad kasmet Lietuvoje išleidžiamų knygų mažėja po 15-20 proc., o lietuviškos knygos leidybos ateitis bus liūdna, jei nebus imtasi priemonių valstybiniu lygiu.

Pirmą kartą per nepriklausomybės laikotarpį atlikta knygų leidybos ir spaudos sektoriaus analizė pateikė daug liūdnų naujienų, susijusių ir su blogėjančia demografine situacija, didėjančia emigracija. Lyginant su 2008 m., grožinės literatūros išleista ketvirtadaliu mažiau knygų pavadinimų, mokomosios literatūros – net per 40 proc. mažiau, tiražų vidurkis nuo 2008 metų sumenko dvigubai – iki 1200 egzempliorių.

,,Autoriai nerašo todėl, kad nėra premijų, leidėjai neleidžia dėl to, kad nėra tiražo, ir paradoksas yra tas, kad nėra ko skaityti skaitytojams", – padėtį apibendrino įmonių mokymo vertinimo bendrovės ,,Creditreform Lietuva" direktorius Saulius Žilinskas.

Pasak jo, bibliotekose išduodamų knygų yra padaugėję nuo 1,19 iki 1,23, o tai liudija, kad knygų paklausa egzistuoja, žmonės dar nori skaityti. Vis dėlto šįmet atliktas Lietuvos piliečių skaitymo įpročių tyrimas optimizmo neteikia – visiškai neskaito daugiau kaip pusė suaugusiųjų ir daugiau negu ketvirtadalis vaikų iki 10 metų amžiaus. Gimusieji po 1995 m. knygas ir periodinę spaudą keičia televizija ir internetu.

Lietuvos leidėjų asociacijos (LLA) prezidentas Remigijus Jokubauskas dideles viltis deda į bibliotekų skaitytojus – nors knygų mažėja ir jų pasiūla bibliotekose yra nepatenkinama, bibliotekose dažniau lankosi skaitytojai.

,,Analizė rodo, kad knygų leidyba yra vienintelė paslaugų sektoriaus šaka Lietuvoje, kuri paskutinius ketverius metus smunka toliau. Natūraliai kyla klausimas, ar nesikeičiant tai situacijai po kelerių ar keliolikos metų turėsime apskritai rašančių, skaitančių, ar turėsime lietuvišką knygą,

Lietuvos leidėjų asociacijos prezidentas Remigijus Jokubauskas ir bendrovės ,,Creditreform Lietuva" direktorius Saulius Žilinskas. **Martyno Ambrazo** (ELTA) nuotr.

kas bus su mūsų raštingumu, kultūra, mūsų visuomene?", – klausia R. Jokubauskas. Jis ragina valstybiniu lygiu įvardyti skaitymą kaip protingos tautos išlikimo garantą.

Jo teigimu, pastaruoju metu išleidžiamų knygų kiekis kasmet mažėja 15-20 proc. 2008 m. turėjome išleistų naujų pavadinimų knygų netoli 5 tūkstančių, o 2011 m. – tik kiek daugiau negu 3 tūkstančius.

Įvairia leidyba šiuo metu užsiima per 580 įmonių, iš jų knygas leidžia 170 leidyklų. Nors leidėjų skaičius išlieka sąlygiškai stabilus, tačiau sektorius netenka darbuotojų. Sparčiausiai jų mažėja laikraščių ir knygų, lėčiau – žurnalų leidyboje.

Pasak R. Jokubausko, jei bibliotekos, kurių Lietuvoje yra per 2 tūkstančius, įsigytų bent po pusę vienos knygos, leidyba šalyje išliktų. Leidėjai baisisi ir, anot jų, ,,masine piratavimo kultūra" Lietuvoje, kai masiškai kopijuojamos mokslo knygos ir vadovėliai, o leidėjai negauna kompensacinių atlygių už knygų kopijavimą, juolab elektroninių laikmenų apmokestinimas nepaveikė leidybos srities.

Leidėjai siekia, kad Lietuvoje būtų atnaujinta iki 2011 m. veikusi ,,Nacionalinė skaitymo skatinimo programa" ir ugdomi skaitymo įgūdžiai, antraip toliau mažės mėgstančiųjų ir gebančiųjų skaityti, menks Lietuvos piliečių raštingumas, atitinkamai mažės knygų poreikis ir jų prieinamumas.

,,Valstybės indėlis į skaitymo skatinimo procesus turėtų būti žymiai didesnis", – neabejoja R. Jokubauskas.

Kultūros ministerijos duomenimis, valstybės biudžeto finansavimas vieno gyventojo informaciniam aprūpinimui viešosiose bibliotekose praėjusiais metais išaugo iki 1,74 lito (2011 m. buvo 1 litas).

Kultūros ministerija 2013 metams yra skyrusi 5,7 mln. litų savivaldybių ir apskričių viešųjų bibliotekų fondams atnaujinti. Fondų komplektavimas yra Bibliotekų renovacijos ir modernizavimo 2003-2013 metų programos dalis.

2012 m. apskričių ir savivaldybių viešosioms bibliotekoms dokumentų fondams atnaujinti iš valstybės biudžeto buvo skirta daugiau kaip 5,6 mln. litų.

ELTA info

Lietuvių Fondo nauja taryba

2013 m. Lietuvių Fondo Tarybos nariai. Pirmoje eilėje iš kairės: Šarūnas Griganavičius, Rimantas Griškelis, Violeta Gedgaudienė, Rita Kisielienė, Audronė Pavilčius-Karalius, Arvydas Tamulis, Dalė Lukienė, Vytautas Narutis. Antroje eilėje: Dalius Vasys, dr. Antanas Razma, Jr., Marius Kasniūnas, dr. Donatas Siliūnas, Juozas Kapačinskas, Saulius Čyvas. Nuotraukoje nėra Almio Kuolo ir Raimundo Šilkaičio. **A. Klibo** nuotr.

2013 m. balandžio 28 d. Pasaulio lietuvių centre (Lemont, IL) įvyko 50-asis Lietuvių Fondo (LF) metinis narių suvažiavimas. Suvažiavimo metu buvo pristatyta organizacijos finansinė ir veiklos ataskaita už 2012 metus, taip pat išrinkti 5 Tarybos nariai bei 3 Kontrolės komisijos nariai. Trejų metų kadencijai į Direktorių tarybą išrinkti: Saulius Čyvas, Dalė Lukienė, Vytautas Narutis, Raimundas Šilkaitis ir Arvydas Tamulis. Į Kontrolės komisiją vienerių metų kadencijai išrinkti: Aleksas Modestas, Gytis Petkus ir Aušrelė Sakalaitė. Po suvažiavimo įvykusiame LF Tarybos posėdyje LF Tarybos pirmininku išrinktas Marius Kasniūnas, Valdybos pirmininku – Arvydas Tamulis.

LF informacija

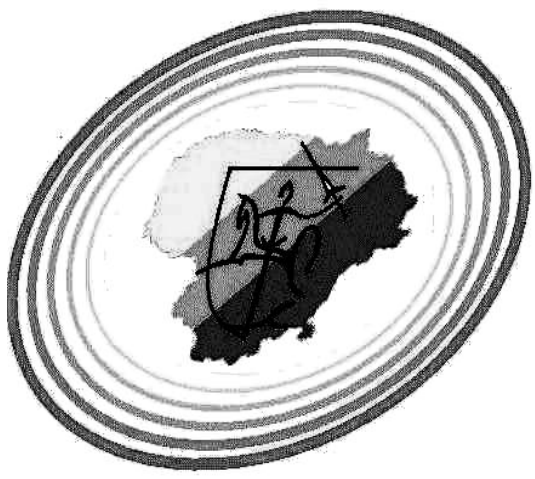

Lietuviška radijo valandėlė ,,Ecos de Lituania" praneša, kad sekmadienį, gegužės 8 d., prasidės naujas sezonas. Vienintelė lietuviška radijo valandėlė visoje Pietų Amerikoje tiesiogiai ransliuos laidas pirmadieniais nuo 1 iki 3 v. nakties Lietuvos laiku (5 – 7 val. p. p. Čikagos laiku).

Klausytojai gali klausytis laidos ir internetu: www.ecosdelituania.com.ar

Šiais metais ,,Ecos de Lituania" švenčia 10-ies metų sukaktį. Pagrindinį darbuotojų branduolį sudaro: Juan Ignacio Fourment Kalvelis (administratorius, laidų rengijas ir vedantysis), Isabel Kalvelis (muzikos redaktorė ir vedančiojo pagalbininkė), Juan José Fourment (laidų rengėjas ir redaktorius), o taip pat kiti pagalbininkai iš Argentinos bei užsienio.

Norite atsiųsti sveikinimus, linkėjimus, informaciją ar prašymus, gali rašyti elektroniniu paštu: ecosdelituania@yahoo.com.ar arba skambinti tiesiai į radiją FM Difusión, radijo stoties tel. numeriu: +54 221 464 3940.